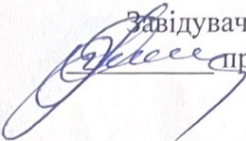

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет економічний
Кафедра менеджменту

Затверджено
На засіданні кафедри менеджменту
економічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 2 від 29.08. 2022 р.)

Завідувач кафедри
 проф. Кундицький О.О.

Силабус з навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЯ ЛІДЕРСТВА»,
що викладається в межах освітньо-наукової програми
другого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобувачів
з галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Львів 2022 р.

Назва дисципліни	Психологія лідерства
Адреса викладання дисципліни	Місто Львів, пр. Свободи 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра менеджменту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	вибіркова дисципліна
Викладачі дисципліни	ДАНИЛЕВИЧ Наталія Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту
Контактна інформація викладачів	Nataliya. Danylevych@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Що четверга, 15:00-16:30 год. (пр. Свободи 18, ауд. 304)
Сторінка курсу	Nataliya. Danylevych@lnu.edu.ua
Інформація про дисципліну	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб розвинути здібності і практичні навички студентів питань психології лідерства, лідерства та комунікацій, вивчення психології особистості бізнесмена та управлінця, основ ділового спілкування та принципів ведення ділових переговорів; оволодіння знаннями з етики бізнесу та лідерства, вивчення психотехнологій та технік особистої роботи бізнесмена та лідера.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Психологія лідерства» є вибірковою міжфакультетською дисципліною яка викладається в 2 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Психологія лідерства» є: <ul style="list-style-type: none"> - поглиблено вивчити основні світові теорії трактування природи психології лідерства, здійснювати їх порівняльний аналіз. - засвоїти предмет, завдання та базові категорії психології, лідерства; - оволодіти знаннями щодо психологічної структури лідерства згідно різних науково-психологічних підходів; - сформулювати закономірності формування, чинники та механізми розвитку лідерства в бізнесі. - розвинути лідерські та комунікативні навички; - сформулювати практичні навички застосування знань в галузі психології лідерства в бізнесі.
Література для вивчення дисципліни	Основна література:

1. Психологія бізнесу та управління: навч. посібник/ Н.І. Жигайло, М. О. Кохан, Н.М.Данилевич; за ред. проф. Н.І. Жигайло. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 308 с. ISBN 978-617-10-0484-9.
2. Комунікативний менеджмент : навч. посібник / Наталія Жигайло. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 368 с.
3. Савельєва В. С. Психологія управління: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2006. - 320 с.
4. Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів після диплом. освіти / За наук. Ред.. Л.М. Кара мушки. – К.: Фірма «ІНКОС», 2005. – 366 с. – Бібліогр. в кінці розділів.
5. Швалб Ю.М., Данчева О.В. Практична психологія в економіці та бізнесі. — К.: Лібра, 1998. - 270 с.
6. Яцура В., Хоронжий А., Жигайло Н. Психологія керівника. Навчальний посібник. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. – 256 с.

Додаткова література:

1. Бакірова Г.Х. Тренінг управління персоналом. – СПб.: Речь, 2006. – 400 с.
2. Баклицький І.О. Психологія праці. Посібник. – Львів: видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 504 с.
3. Варій М.Й. Загальна психологія: підручник / Для студ. психол. і педагог. спеціальностей. – К.: „Центр навчальної літератури”, 2006. – 968с.
4. В.В. Волошина, Л.В. Долинська, С.О. Ставицька, О.В. Темрук Загальна психологія: Практикум: Навч. Посібн. – К.: Каравелла, 2007. – 280 с.
5. Виноградський М.Д., Біляєва С.В., Виноградська А.М., Шкапова О.М., Управління персоналом: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 504 с.
6. Гичан І.С. Психологія делового общения.: Конспект лекцій. – К.: КМУГА, 1996. - 62 с.
7. Дунець Л.М. Психологія спілкування: Навчальний посібник для студентів спеціальностей «Соціальна педагогіка» та «Практична психологія». — Хмельницький: ТУП, 2003. - 142 с.
8. Завалкевич Л.Э. Психология эффективного менеджера как преуспеть в жизни и в любых условиях. – К., 2003.
9. Казмиренко В.П. Социальная психология организаций. — К.: МЗУУП, 1993. – 384 с.

	<p>14. Калинич І. Психологія ділового спілкування. — Ужгород: Мистецька лінія, 1999. — 112 с.</p> <p>15. Карамушка Л.М. Психологія управління закладами середньої освіти.: Монографія. — К.: Ніка-Центр, 2000. — 332 с.</p> <p>16. Карамушка Л.М. Психологія управління: Навч. посібник. — К.: Міленіум. 2003. — 344 с.</p> <p>17. Карамушка Л.М., Малигіна М.П. Використання інтерактивних технік у процесі підготовки менеджерів та персоналу освітніх організацій до управління: Методичні рекомендації. — К. — Рівне, 2003. — 20 с.</p> <p>18. Колот А.М. Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу: Навч. посіб. — К., 1998.</p> <p>19. Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. — К.: 1995. — 304 с.</p> <p>20. Кунц Г., О'Доннел. Управление: системный и ситуационный анализ управленческих функций: Пер. с англ. — М.: Прогресс, 1989. — 493 с.</p> <p>21. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І., Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: навчальний посібник. — К.: ВД «Професіонал», 2006. — 416 с.</p> <p>22. Лозниця В. С. Психологія менеджменту: Навч. посібник. - К.: ТОВ «УВПК», «ЕксОб», 2000. -512 с.</p> <p>23. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Навч. посіб. — К., 1997.</p> <p>24. Меновщиков В.Ю. Особенности дистантного консультирования // «Вестник психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы», 1997, № 1. — С. 25-32.</p> <p>25. Овчарова Р.В. Технологии практического психолога образования: Учебн. пособие. - М.: ТЦ «Сфера», 2000 - 448 с.</p> <p>26. Основи психолого-управлінського консультування: Навч. посіб. / За наук. ред. Л.М. Карамушки. - К.: МАУП, 2002. - 136 с.</p>

	<p>36. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів після диплом. освіти / За наук. Ред.. С.Д. Максименка, Л.М. Кара мушки, Т.В. Зайчикової. – 2-е вид., перероб. та доповн. – К.: Міленіум, 2006. – 368 с. Бібліогр. у кінці розд.</p> <p>37. Третьяченко В.В. Колективні суб'єкти управління: формування, розвиток та психологічна підготовка. — К.: Стилос, 1997. — 585 с.</p> <p>39. http://nbuv.gov.ua/</p> <p>40. Категорія: психологія лідерства. [Електронний ресурс]: словник. Режим доступу: uk.wikipedia.org/wiki</p> <p>41. http://www.flogiston.ru</p> <p>42. http://www.twirpix.com</p>
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин лабораторних робіт/практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предмет і методологію бізнесу та лідерства; - психологію особистості бізнесмена та лідера; - психологію ділового спілкування; - етику в бізнесі та управлінні; - психотехнології в психології бізнесу та лідерства; - психологію бізнесу і комунікацій; - техніки особистої роботи бізнесмена та лідера. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати методологію системного підходу до розгляду лідерства в бізнесі; - виявляти закономірності становлення й розвитку лідерства; <ul style="list-style-type: none"> - формувати когнітивні уміння та навички щодо пізнання психології лідерства в бізнесі та визначення адекватних методів психологічної роботи з нею; - використовувати практичні навички психологічних механізмів впливу з метою формування позитивних якостей лідера. - здійснювати аналіз ситуативних чинників, що обумовлюють вибір ефективного стилю лідерства в організації; - обирати ефективні методи та прийоми управлінського впливу; - формувати власний імідж шляхом цілеспрямованого використання мовної культури, культури зовнішності, невербальних засобів, аксесуарів; - визначати свій стиль лідерства, ідентифікувати й намітити план розвитку свого стилю керування бізнесом.
Ключові слова	Психологія бізнесу, лідерство, лідер, розвиток організації, комунікація, імідж.
Формат курсу	Очний /заочний
	Проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння тем

Теми	Тижні	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.** * Ресурси в інтернеті	Завд., год	Термін виконання
	1.	<p>ТЕМА 1. Психологія лідерств а як напрямок у психологічній науці Предмет психології бізнесу. Завдання психології бізнесу. Психологія бізнесу в системі психологічних наук. Методи психології бізнесу. Становлення психології бізнесу як напрямку в психології. Бізнес як соціально-економічний феномен. Визначення, критерії та види бізнесу. Напрямки дослідної та практичної діяльності психологів в бізнесі. Психологічні аспекти проблеми соціальної відповідальності та етики бізнесу. Бізнес як соціальний інститут. Функції бізнесу як соціального інституту. Соціальна відповідальність і етика бізнесу</p> <p>ТЕМА 2. Психологічні аспекти бізнес як управлінська діяльність Психологічні аспекти аналізу бізнесу як діяльності. Категорія діяльності у вітчизняній науці. Особливості прийняття рішень у бізнесі. Прийняття рішень у фокусі психологічного дослідження. Основні помилки, які виникають при прийнятті рішень у бізнесі. Стереотипні реакції керівників на проблемну ситуацію. Прийняття рішень у фокусі психологічного дослідження. Основні елементи прийняття ефективного управлінського рішення. Довіра в бізнесі.</p>	Лекція	<p>1. Психологія бізнесу та управління: навч. посібник/ Н.І. Жигайло, М. О. Кохан, Н.М.Данилевич; за ред. проф. Н.І. Жигайло. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 308 с.ISBN 978-617-10-0484-9.</p> <p>2.Комунікативний менеджмент : навч. посібник / Наталія Жигайло. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 368 с.</p> <p>3.Савельєва В. С. Психологія управління: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2006. - 320 с.</p> <p>4.Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів після диплом. освіти / За наук. Ред. Л.М. Карамушки. – К.: Фірма «ІНКОС», 2005. – 366 с.</p>	4	
	2.	<p>ТЕМА 3. Особистісний чинник в управлінні бізнесом Самовизначення особистості в бізнесі. Професійні деформації особистості в бізнесі. Успіх у бізнесі Мотивація досягнення як фактор успішності в бізнесі.</p>	Лекція	<p>4.Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. та слухачів ін-тів після диплом. освіти / За наук. Ред. Л.М. Карамушки. – К.: Фірма «ІНКОС», 2005. – 366 с.</p>	2	
	3.	<p>ТЕМА 4. Психологічна</p>	Лекція		2	

		<p>Основні проблеми, напрями і методи психологічної допомоги суб'єктам бізнесу. Психологічну діагностику особистості суб'єктів бізнесу, психологічних проблем суб'єктів бізнесу. Планування і здійснення психологічної допомоги суб'єктам бізнесу. Коучинг як вид психологічної допомоги</p>		<p>кінці розділів. 5.Швалб Ю.М., Данчева О.В. Практична психологія в економіці та бізнесі. — К.: Лібра, 1998. - 270 с. 6.Яцура В., Хоронжий А., Жигайло Н. Психологія керівника. Навчальний посібник. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. – 256 с.</p>		
	5.	<p>ТЕМА 5. Імідж лідера. Гендерні особливості лідерства Структура образу лідера. Імідж керівника-лідера та його складові. Гендерні аспекти лідерства. Психологічні засоби створення привабливого іміджу лідера і організації. Роль психокорекції Поведінки в створенні Позитивного іміджу керівника-лідера. Зміст поняття - психологічний імідж організації. Сутність соціально-психологічного тренінгу як форми навчання лідерів. Психологічні забезпечення ефективної реклами у бізнес-діяльності. Психологічна допомога в плануванні реалізації ефективної кар'єри сучасного лідера.</p>	Лекція		2	
	6.	<p>ТЕМА 6. Комунікаційний процес в організації та ефективність управління Визначення сутності та змісту комунікації в організації. Комунікація як структура організації. Структура комунікаційного процесу, його змістовні елементи. Основні візуальні засоби спілкування. Прийоми встановлення контакту. Роль духовних цінностей в лідерстві та груповій динаміці.</p>	Лекція		2	
	7.	<p>ТЕМА 7. Ораторське мистецтво лідера Історія ораторського мистецтва. Підготовка до публічного виступу. Текст як послідовність знаків. Оцінка аудиторії. Основні візуальні засоби спілкування. Прийоми встановлення контакту.</p>	Лекція		2	

Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру/року
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін як «Психологія», «Менеджмент», «Управління персоналом», «Креативний менеджмент», «Основи креативного мислення», «Економічна соціологія», достатніх для сприйняття категоріального апарату «Психологія бізнесу, лідерства та комунікацій».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, навчальні спільноти і т. д.) проектно-орієнтоване навчання, дискусія.

Необхідне обладнання	Комп'ютерне обладнання, проектор.
-----------------------------	-----------------------------------

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Максимальна кількість балів при оцінюванні знань за поточну успішність становить 100:										
	Модуль 1				Модуль 2				ІНДЗ	Залік	Всього
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
	30				30				40	100	100

Протягом семестру оцінювання знань студентів проводиться за двома змістовними модулями, розподіл балів за якими наведено в таблиці:

Види завдань, виконуваних студентами	Максимальна кількість балів
Змістовний модуль 1	
1. Поточне опитування (відповідь на контрольні питання, доповнення до виступу, участь у дискусії)	15
2. Підсумкове тестування	15
<i>Разом</i>	30
Змістовний модуль 2	
1. Поточне опитування (відповідь на контрольні питання, доповнення до виступу, участь у дискусії)	15
2. Підсумкове тестування	15
<i>Разом</i>	30
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	40
Разом за семестр	100

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (університету, національною та ECTS):

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою
90-100	A	Відмінно	Відмінно
81-89	B	Дуже добре	Добре
71-80	C	Добре	
61-70	D	Задовільно	Задовільно
51-60	E	Достатньо	
0-50	FX	Не достатньо	Незадовільно

Загалом, оцінювання знань студента ґрунтується на таких критеріях:

Оцінка «відмінно»/зараховано:

- ✓ студент у повному обсязі володіє програмним матеріалом,
- ✓ вільно і логічно-аргументовано висвітлює суспільні проблеми,
- ✓ бачить місце питання, яке розглядається, у контексті загальної теорії та історії соціології,
- ✓ при відповіді на питання посилається на рекомендовану програмою курсу додаткову науково-монографічну літературу,
- ✓ вміє показати методологічне значення теорій і систем соціології для вибору шляхів вирішення конкретних соціально-економічних прикладних проблем;

	<p>Оцінка ✓ ✓ ✓ ✓</p> <p>Оцінка ✓ ✓ ✓</p> <p>Оцінка ✓ ✓ ✓ ✓</p>	<p><i>«добре»/зараховано:</i> студент володіє фактичним матеріалом курсу, але допускає окремі неістотні помилки, висновки й узагальнення, які він зробив, не є вичерпними, відсутні посилання на додаткову літературу, практичне застосування теоретичних знань є дещо розпливчастим;</p> <p><i>«задовільно»/зараховано:</i> студент в основному володіє фактичним матеріалом курсу, але в окремих аспектах питань припускається істотних помилок, не в змозі самостійно робити чіткі закінчені висновки й узагальнення та пов'язати теоретичні знання з практикою, виклад матеріалу утруднений, неповною мірою використовується категоріальний апарат навчальної дисципліни;</p> <p><i>«незадовільно»/незараховано:</i> студент не володіє матеріалом курсу, не орієнтується в його проблематиці, при спробі викладу матеріалу припускається грубих помилок, не може зробити жодних висновків та узагальнень, не бачить взаємозв'язку теорії та практики, яка розглядається.</p>	
<p>Питання до заліку</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення поняття, предмет та завдання психології бізнесу, лідерства та комунікацій. 2. Сутність та особливості лідерства в бізнесі. 3. Підвищення ефективності праці персоналу через стимулювання і формування сталих мотивів. 4. Розкрийте суть (зміст) поняття особливості ділового спілкування. 5. Формування сприятливого психологічного клімату на підприємстві. 6. Формування і динаміка команди (колективу) працівників. 7. У чому полягають конфлікти в процесі бізнес діяльності. 8. Способи і засоби розв'язання конфліктів. 9. Процедури примирення в бізнес діяльності. 10. Розкрийте у чому полягає суть процесу активізації діяльності персоналу. 11. Психологічні засоби створення привабливого іміджу лідера і організації. 12. Яка роль психокорекції поведінки в створенні позитивного іміджу керівника-лідера. 13. Розкрийте зміст, поняття -- психологічний імідж організації. 14. Психологічні забезпечення ефективної реклами. 15. Психологічна допомога в плануванні реалізації ефективної кар'єри сучасного лідера. 16. Поясніть у чому полягає сутність соціально-психологічного тренінгу як форми навчання керівників і персоналу. 17. Розкрийте суть, зміст та поняття психодіагностики в психології лідерства в бізнесі. 18. Психологічний аналіз підприємця-лідера. 19. Психологічні основи гуманізації бізнесу. 20. Яка роль психологічного клімату в організації. 21. Охарактеризуйте основні види психологічного клімату в організації. 22. Шляхи формування сприятливого клімату в організації. 23. Психологічний аналіз комунікації в організаціях. 24. Роль зовнішніх комунікацій у формуванні позитивного іміджу організації. 25. Комунікативні бар'єри: причини виникнення та шляхи подолання. 26. Поясніть, чому поради психолога сприяють успіху лідерства 27. Розкрийте основні функції психологічного аспекту добору кадрів. 28. Фактори, які впливають на прийняття рішень. 29. Організація і проведення ділових зустрічей керівника-лідера. 30. Основні мотиваційні теорії в управлінні. 31. Принципи та шляхи керування стресом менеджера. 32. Аналіз мови як складової комунікації. 		

	<p>33. Основні якості, якими повинен володіти лідер.</p> <p>34. Шляхи вдосконалення керівництва колективом.</p> <p>35. Функції конфліктів в управлінні.</p> <p>36. Психологічні залежності особистості та шляхи їх подолання.</p> <p>37. Професійні кризи особистості та шляхи їх подолання.</p> <p>38. Стили прийняття рішень. Умови їх застосування.</p> <p>39. Визначте підходи до прийняття рішень.</p> <p>40. Необхідні риси характеру для професії підприємця.</p> <p>41. Основні психологічні особливості бізнес діяльності.</p> <p>42. Основні теорії лідерства.</p> <p>43. Групова динаміка і її рівні, управління груповою динамікою.</p> <p>44. Умови ефективності групового вирішення проблем.</p> <p>45. Особливості ефективної команди?</p> <p>46. Розкрийте зміст технології побудови команди.</p> <p>47. Які методи використовуються для підвищення ефективності команди?</p> <p>48. Основні візуальні засоби спілкування?</p> <p>49. Прийоми встановлення контакту.</p> <p>50. Закономірності формування першого враження.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.